

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretiu lu abonamentulu :	Pretiu lu insertiuniloru :	Correspondintiele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „		
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Educatiunea la Atenieni.

In lume au traitu ómeni, cari prin calitatile si spiritulu loru mare au decisu asupra sortii popóreloru. Unu astfeliu de omu este Solon pentru poporulu atenianu, unu poporu micu, dar unu poporu, carele prin directiunea data de Solon se desvólta si inaltia, si pentru unu timpu concentréza in sene tóte productele culturei si artei din epoc'a sa.

Solon s'a nascutu la anulu 639 a. Chr. si éra de nému din famili'a regésca a lui Codru. Inzestratu dela natura cu calitati eminente, si-a insusitu prin educatiune si prin calatoriile sale in tieri streine cunoscintie bogate si unu caracteru raru. Acestea sunt armele, prin cari si-eluptá Solon increderea concetatiuniloru sei, si pentru care merita numele de barbatulu celu mai cultu si celu mai nobilu alu timpului seu. Acestea sunt armele prin cari deveni elu barbatulu, chiamatu de poporulu atenianu a-i dá prin legi si institutiuni directiune intregei vietii.

In legile sale recunósce si da espressionu Solon principiului : cà esistenti'a si valórea statului depinde dela calitátile, dela valórea intelectuala si morala a cetatiuniloru, cari lu-compunu. Avendu in vedere acestu principiu mare, elu regulá prin legile sale si educatiunea poporului. Elu se inaltia peste prejudetiele timpului seu, cari despretiuiu munc'a, ca si unu lucru nedemnu de omulu liberu, si dechiará cà nimenea nu este de desconsideratu pentru professiunea sa, orice munca folositoria este démna de stima, ér lucru rusinosu este numai a cadé in seracia din caus'a lenii. Astfeliu ridicá elu munc'a la locul de onóre, ce-i compete in lume, voindu cá prin munca se puna o basa sigura la viitoriulu si fericirea poporului seu.

Acestu principiu lu validità si in educatiune, pretindiendu, cá fiacare pruncu sé-se desvólte nu

numai in privinti'a spirituala, dar totu de odata se invetie si o arta séu o meseria, prin carea se-si asigureze esistenti'a. Elu a ordinaru prin legi, cá fiacare parinte se ingrigésca de educatiunea prunciloru sei, ér celu ce nu si-ar indepliní acésta santa detorintia, se fia lipsitu la betranetie de ingrigirea, cu carea sunt detori pruncii facia de parinti. Educatiunea o concredii Solon familiei, dar famili'a éra pusa in privinti'a indeplinirii acestei detorintie sub control'a morala a poporului si sub inspectiunea statului.

Casatori'a o privi Solon de o legatura superióra morala intre barbatu si femeia, fundata pentru a avé bucuri'a de parinte, pentru amóre si amicitia. Femeii nu-i éra iertatu a aduce mai multa zestre in cas'a barbatului, decât trei vestimente, si unele lueruri pentru casa. Femeiloru nu le éra permisu a petrece in societátile barbatiloru, nici a se aretá pe strada, decât la serbatori si la solenitati religiose. Ocupatiunea femeiloru éra, ca se ingrigésca de economi'a casei, si se faca hainele necesarie pentru familia. Femei'a éra ca si pruncii supusa intru tóte barbatului, carele ayea si dreptulu a o dá din casa, daca nu-i conveniá.

Cand se nasceau pruncii, se depuneau la piciórele tatalui, ér acest'a avea dupa lege dreptulu se-lu ridice in bratie, séu se-lu lase jos. Daca tatulu nu ridicá prunculu nou nascutu, atunci se espunea, ér daca lu-ridicá, atunci elu luá asupra-si oblegamentulu a-lu cresce. Daca celu nou nascutu éra de parte barbatésca, se puneau pentru a se satisface curiositáti trecetoriloru, la usia ramuri de olivu, ér daca éra fata, se impleteau la usia legaturi de lana. Pana la unu anu séu unu anu si jumetate erau pruncii sub ingrirea mamei, séu a doicei ; ér de aci inainte se predau unei crescetórie care de regula éra o femeia mai inaintata in etate. Crescetóri'a i-dedea de mancare, lu-ducea la preumblare, supraveghiá, ca se nu

i-se intemple nimicu, prin ce i s'ar poté alterá constitutiunea.

Ocupatiunea prunciloru pana la anulu alu sieptelea erá joculu, ér de aici inainte se incepea educatiunea scolastica. Cu finea anului alu sieptelea se dedeau pruncii in ingrigirea unui „pedagogu.“ Pedagogulu nu instrúá, ci chemarea lui erá a insoci pe pruncu in totu loculu si a priveghia continuu asupra lui, cum si se-lu conduca la scóla si inderetru. In Aten'a erau o multime de invetiatori elementari, numiti „gramatisti,“ cari instruau pruncii, si cari nu aveau alta plata, decât didactru, ce-lu capetau dela parintii prunciloru. Professiunea de invetiatoriu erá libera, scólele erau institute private, sustienute de ómeni, cari aveau placerea a instrúá, si posedeau cunoscintiele necesarie pentru scopulu acest'a.

Unii invetiatori instruau pruncii sub ceriulu liberu, pe strada, ér invetiatorii mai cu dare de mana aveau casele loru anume pentru a tiené in ele scóla. In aceste scóle invetiau pruncii in etate dela 7—12 ani mai nainte de tóte a ceti si a serie, mai tardiu invetiau gramatic'a, aritmetic'a, religiune, istoria si precepte morali basate cu deosebire pe faptele maretie ale barbatiloru din trecutu. Pe langa acestu cursu literariu se mai ocupau pruncii cu gimnastic'a sub conducerea asia numitiloru, „pedotribi,“ si cu music'a sub conducerea asia numitiloru, „cuitaristi“ (invetiatori de musica). Atenienii puneau mare pretiu pe musica din motivulu cá prin musica se plantéza inca de micu in copilu blandetia, amóre si aplecare spre o viétia regulata. Mai antaiu se eserceau pruncii in music'a vocala, ér mai tardiu si in cea instrumentala. Instrumentele cele mai placute erau lir'a si cuitar'a mai raru si flaut'a.

Pentru crescerea morala se ingrigia cu deosebire cas'a parintésca. Calitátile, ce se pretindeau dela ficcare teneru erau: activitate premeditata, modestia, finetia si curtoasia.

Cu incepere dela anulu alu doispredecelea pruncii din clasele mai serace se aplicau la meserii, ér pruncii celoru avuti se ocupau cu exercitie musicale si gimnastice pana la anulu alu 18 lea. In acestu timpú invetiau cei din urma mai toti la invetiatori privati matimateca, poesia retorica si filosofia. Pentru acestea specialitati existau invetiatori privati, cari se numeau, „gramatici.“

Cu anulu alu 18 lea se incheia cursulu de educatiune alu teneriloru ateniani. Din anulu acest'a pana in anulu alu douediecelea alu etátii se ocupau cu art'a militara. In anulu alu douediecelea depunea fiacare teneru atenianu juramentulu de cetatiénu, si devenia barbatu independentu.

Educatiunea femeiloru erá fórte marginita. Femeile aveau preste totu fórte putiene cunoscintie. Locuintiele loru erau in partea dinapoi a casei. Missiunea principala a mamei erá, ca se ingrigésca de frumseti'a ficeloru sale. Feteloru nu le erá iertatu a parasí cas'a, decât numai la solemnitati. In cas'a parintésca invetiau fetele si lucrurile de mana femeiesci. A ceti si a serie nu invetiau fetele decât numai in casuri rari.

Dupa resbelulu peloponesianu (431—404) poporulu atenianu decade, si cu decaderea in moravuri, decade si educatiunea.

Despre educatiunea feteloru.

Unu principiu pedagogicu ne face atenti, ca in activitatea nóstra educativa se fimu cu privire la secsu. Principiulu acest'a si-are deplin'a valóre, cáci natur'a barbatului deosebesce in mare parte de a femeii. Barbatulu e corporalmente tare, vengiosu; femeia inse delicata. Intielegintia si voia sunt mai agere la barbatu, éra simtiementulu mai vivu la femeia, incát am poté dice, cá ea este tóta anima. Barbatulu e mai multu epicu si aduncu cugetatoriu; femeia inse lirica si simtietória. Barbatulu este seriosu, curagiosu si constantu; femeia mai multu voioasa, fricosá, placuta, suferitória si morala. Barbatulu se lupta cu lumea esterna, tóta activitatea sa e concentrata spre afara; pana cand femeia e retrása, blanda, sfiósa, si tóte stradiutiile ei se reducu la fericirea cercului familiaru. Ddienu a creatu pe femeia ca se fia ajutoriu barbatului, se fia mama, si astfeliu din natur'a ei e chiamata a direge lucrurile casnice si a cresce copii dupa placulu lui Ddienu. Spre acést'a e detória a-si jertfi tóta puterea si virtutea.

Si déca e vorb'a, cá educatiunea se succéda, se realizeze sublimulu seu scopu, atunci va tiené contu de secsu, adeca nu va despretiui insusirile caracteristice ale baiatului si fetei; ci le va desvoltá, cultivá si perfectiuná in directiunea receruta.

De aici resulta, cá altcum are se fia baiatulu educatu, si cu totulu altcum fét'a. Noi ne vomu ocupá de asta data pe scurtu cu educatiunea feteloru, aretandu in liniaminte momentele ei mai insemnate.

Mai nainte de tóte trebue se cunóscemu persón'a, carea e chiamata mai antaiu a essecutá cu cea mai mare punctualitate recerintiele unei educatiuni bune si ingrigite. Si óre cine póte avé in lume influintia mai decidietória decât mam'a? „Anim'a sincera a mamei a creat'o Ddienu minunatu,“ — dice Ammon. In adeveru nimicu nu póte inlocuí educatiunea materna.

De altmintrelea putemu trece la insirarea momenteloru cardinale referitória la educatiunea feteloru, cáci despre mama, cá despre prim'a educatorésa am vorbitu cu alta ocaziune.

1. *Educațiunea fetelor se fă religioasă.* Fara de fundamentu religiosu tó'a fericirea familiara e basata pe nasipu. Singuru unu elementu e destulu de puternicu a invinge tóte greutatile vietii, si acest'a e: religiunea. Amabilitatea, acést'a decóre pururia farmecatória a femeii, e imprumutata dela religiositate. Femei'a tare in credinti'a ei catra Ddieu, e maestósa, adorata de toti, si se scutesce de multe neajunsuri si suferintie ale vietii. Din contra femei'a despoiata de religiositate, e nesuferibila, despretiuita cu totul. Prin o educatiune religioasă natur'a fetei se nobilitéza, tóta viéti'a ei devine mai incantatória pentru familia. Precum in tóte, asia si la educatiunea religioasă esemplulu mamei este mai decidiatoriu. Dove-désca mam'a prin esemplu, cá se apropia cu iubire curata catra Ddieu, si atunci e fórté naturalu, cá si fét'a si-va consacrá anim'a lui Ddieu.

2. *Fetele se fă astfelu educate, cá se póta insele conduce lucrurile casnice.* Bunastarea familiei depinde mai tare dela conducerea buna a stapanei. Déca stapan'a casei e sprintena in trebile casnice, se pricepe la ele: atunci ce-i mai firescu, decát cá cas'a respectiva e asigurata in essistinti'a ei, si póte contá la o sórte fericita. Póte aduce barbatulu averi preste averi, tóte aceste se prepadescu in mesur'a in carea femeia nu se pricepe la economia. Economi'a adeverata nu incapa cu firea barbatului; in asta privintia femeia este angerulu salvatoriu séu demonulu ruinatoriu. Este fórté frumosu si la locu, déca femeia se scie imbracá cu gustu, esceléza in conversari, se insufletiesce pentru dantiu, cantu si unele lucruri de mana, déca e artista in musica, si póte trece in lume cá o femeia culta. Dar ce folosu, cá fetiti'a va scí duce rol'a unei domnisióre, déca maritandu-se adi-mane nu va fi in stare se gatésca o mancare de dómne ajuta?! nu se va pricepe la cosutu, éra in culina nu va scí in cátro se se invertésca? Insusirile cele dintai sunt placute si folositorie; cele din urma inse neincun-giurabile pentru bunastarea familiei. „Noi inca suntemu de parerea, cá fia care copila, de ori ce stare ar fi ea, se cunósca trebile casnice; ba, am puté dice, cá educatiunea ei nu-i completa, déca punctulu acest'a remane desconsideratu,“ — dice cu totu drep-tulu Raumer. Mamele aru trebúi se puna odata man'a la anima, si se deprinda seriosu pre fetitiile loru la economi'a casei, cáci prin ast'a au sterpitu in rade-cina isbucnirea multoru patimi si defecte urite, cari si-au isvorulu loru in lene, in distragerea fantasta. Si apoi ce-i mai multu, nici casatoriile nu s'ar rarí pe dí ce merge totu mai tare, cáci atunci tinerulu scie, cá-si capeta adeverata consórta, carea e in stare a ferici pe barbatu si familia, firesce prin virtutile ei femeiesci, éra nu prin contele cele multe si grase facute pentru lucsu si alte intiundraturi, la a caroru privire apoi barbatulu e gat'a se ia lumea in capu.

3. *Fetele se fă modeste si se nu tréca marginile cum-petarii.* Modesti'a si cumpetarea sunt nisce decora-

tiuni, cari facu pe femeia atragatória, iubita si sti-mata. Aceste calitati frumóse sunt contopite cu na-tur'a femeiloru, si stirpescu coruptiunea si totu ce-i in afinitate cu acést'a. Fetele inzestrate cu aceste decoratiuni farmecatórie, nu voru pune pondu pe vestmintele stralucitorie si orbitórie, pe frumsetie esterne, trecatórie cá negur'a pe munti; cáci voru scí pré bine, cumca esteriorulu incanta pe momentu, ér farmeculu interioru se léga si desmérda cu sta-tornicia. Nu crede, draga copila, cá ai gasitu inde-stulire, placere adeverata, seninatate durabila, déca vei avé multi adoratori cascigati prin avere si lucsu orbitoriu; cáci acesti'a nu te stiméza si iubescu pre tine, ci ti-se lingusiescu, te imbata cu frase góle, ca se ajunga la averea ta; si in casu de nu posiedi avere, atunci acei adoratori te dau uitarii, si tu esti insielata in ilusiunile-ti dragalasia. Si apoi vai! cât de durerosu e a ne insielá in cele mai scumpe ale nóstre! Mai tare ne incanta flórea campului in sim-plitatea si naturalitatea ei, decát ori ce rosa rapi-tória la aparintia, dar — maestríta. Cu cât fetele voru fi mai simple si iubitorie de ordine, cu atât aparu mai dragalasia. Nu se potrivesce cu firea fe-meiloru, cá ele se fie pretensive in privinti'a imbra-camintei; dínsele si asia sunt fiintie frumóse, déca nu voru fi impenate cu auru, margele si alte pretióse, ci voru intruní virtutile aducetórie de fericire.

4. *Fetele se iubésca ordinea si curatien'i'a.* Femei'a in disordine si necurata din destulu te recesce, dis-place cu totul, cáci n'a respectatu insusirile, cari inca contribuescu multu la infrumsetirea femeiesca. Cât de dragalasia mai este femeia simpla, modesta in imbracaminte, dar curata si imbracata cu gustu esteticu! Se intramu numai intr'o familia macar nu de frunte, dar unde regin'a casei e la locu, ér feti-tiele asemenea ei, si apoi indata ne vom convinge, cáta placere, cáta vioiciune ni se ofere la primul momentu. Tóte lucrurile sunt in ordinea cea mai buna, nimic'a ce ar puté causá displacere, ér cura-tien'i'a cea mare ne incanta. Dómu'a casei e imbra-cata simplu, amesuratu starii, fara cá se se póta vedé inse pe rochi'a ei vr'unu petecu nepotrivitu, cáci gustulu esteticu este desvoltatu in gradulu recerutu. Pe langa acést'a e viala, buna si cordiala, si astfelu cuceresce. Fericita este acea familia, unde se afla o astfelu de femeia, cáci de acolo disparu ca si pase-rile noptii tóte certele, brutalitatile si neplacerile!

Se ingrigimu deci de cladirea fericirii casnice prin crescerea buna a copileloru, invetiandu-le, cá loculu adeveratu alu femeii a fostu si este caminulu familiaru!

Dr. Lazaru Petroviciu.

Schitie din viéti'a Metr. Morariu Andreeviciu.

Diurnalele din Budapest'a adusera mai deunadi dupa „Bihar“ din Oradea mare scirea, cá noulu archi-episcopu si Metropolitu alu Bucovinei este nascutu

in o comuna din comitatulu Bihariei. Din incidentulu acest'a amu fost provocati din mai multe parti a dá unele date referitorie la viétia Sa. Regretámu pré multu, cá nu suntemu in positiunea de a poté presentá o biografia a acestui mare barbatu. Spre orientare notámu inse urmatóarele:

Dupa céle ce scimu noi parintele Metropolitu Dr. Silvestru Morariu Andreevicu este fiulu de preotú, nascutu in comun'a Mittoc'a din Bucovin'a. Studiile gimnasiali si teologice le a facutu in Cernauti. Dupa absolvarea studiilor teologice s'a chirotonitu de preotu de miru, si cá atare a functionatu in mai multe comune din Bucovin'a.

Cá preotu s'a ocupatu cu o diligentia neobosita si unu zelu admirabilu cu studiulu. Astfeliu si-cascigá o multime de cunoscintie, cu cari apoi si-incepú activitatea sa literaria fórté productiva. Pentru meritele sale a fost inaintatu mai tardiu la demnitatea de protopresviteru in Cernauti, unde escelá cu deosebire prin ingrigirea de scóelele din tractulu seu. Din trépt'a de protopresviteru a fost inaintatu la postulu de asesoru referinte la consistoriulu din Cernauti. In acestu postu avú inse mari neplaceri pentru ténut'a sa démna. Se escara adeca unele diferentie intre Densulu si intre episcopulu de atunci Hacman, din care cauza si dimissioná din acestu postu. In mai multe renduri, daca nu ne insielámu, a functionatu cá deputatu in senatulu imperialu din Vien'a, in care calitate dovedí unu tactu raru si unu viu interesu facia de caus'a nationala.

Dupa mórtea episcopului Hacman a fost reabilitatu in postulu seu de asesoru consistorialu de fericitulu Metropolitu Teofilu Bendela. Perdiendu-si inse de timpuriu soci'a a intratu in tagm'a monachala, si cá atare fú alesu de egumenu in manastirea Dragomir'n'a. Mai tardiu a fost numitu archimandritu titulariu in Consistoriulu din Cernauti.

La anulu 1877 a fost denumitu de archimandritu actualu, ér in Julie anulu trecutulu de administratoru alu diecesei, respective vicariu arhiepiscopescu, in care calitate a functionatu pana la numirea s'a de Arhiepiscopu si Metropolitu. In anulu trecutulu a fost numitu de facultatea teologica din Cernauti de Doctor in sciintiele teologice.

Atát'a este ceea ce potemu impartasi de asta data publicului nostru in acésta privintia.

RITISIORU in 12 Martie 1880.

Unu invetiatoriu zelosu si resplat'a lui.

Plansori si lamentari despre starea misera a invetiatorimeí s'au publicátu destule prin diuarele nóstre. Lumea de presinte scie starea invetiatoriului, canósce lipsele si nevoile, cu cari se luptá, si pre cari le intempina in carier'a sa spinósá. Si ea totusi pretinde totul delá densulu; pretinde se fia la inaltimea chiamárii sale sánté; se reverse lumin'a si

acolo, unde apasarea cruda, intrig'a diavolésca si ignoranti'a seculara s'au ajutatu imprumutatu si de vécuri, cá se latiésca intunereculu si se tiena in robia spiritulu omenescu. Si are totu dreptulu, cá acum in secululu lumineloru se céra acést'a delá invetiatorii sei. Celu ce posiede inse unu drepta, are fara tóta indoiél'a si detorintie. Si cum si-implinesce lumea detorintiele sale? Cum resplatesce dens'a ostenelele si silintiele invetiatoriului? Asiá cá — spre propri'a derisiune, a inventatu proverbulu: pre care diei voru se-lu pedepsésca, lu-facu invetiatoriu. Adevverulu acestui proverbu este in genere constatatu.

Pana unde inse póte merge nemultiamirea, cât de multu se póte desconsiderá merit lu si cât de inte se trecu cu vederea prestatiunile cele mai emeninte pre terenulu educatiunei, ni invederéza urmatoriulu easu tristu dar adevveratu.

Sunt acumu aprópe patrudieci de ani de candu in comun'a *Mercin'a*, tractulu protopresbiteralu alu *Oravítiei* a venitu unu invetiatoriu nou *Vichentiu Gurgutu*. Cu densulu a venitu in acésta comuna si lumin'a. Cine nu scie intre ce felii de conditiuni se aflá acum patrudieci de ani invetiamentulu elementaru? Si cá totusi intre comunele romane situate pre albi'a Carasiului, unica comun'a *Mercin'a* póte se aráte mai multi poporeni carturari, cui altui'a are dens'a se multiamésca acést'a, daca nu talentulu si silintieloru neobosite ale veteranului seu invetiatoriu, altmíntrelea numitu de poporeni din *Mercin'a* „*Taic'a* invetiatoriu?“ O dicu acést'a pronunciare onorabila si eu cá fost scolariu alu seu, si toti cari au ascultat la prelegerile lui scolare. Neasemenate sunt intru adevveru prestatiunile, ce le póte aretá acestu onorabilu veteranu alu scólei! Nu este nici unu omu carele cercetandu scól'a se nu-si fia agonisitu sciintiele de lipsa pentru viétia. Vestea despre talentulu, capacitatea si sirguinti'a sa au mersu asia de departe, incát parintii din comune indepartate si-trimiteau prunci se asculte prelegerile lui. Si cum se remunerezá densulu pentru aceste ostenele ale sale? cu multiamire négra! Se remunerezá asia, incát póte cu totu dreptulu aplicá la sine acele cuvinte ale scripturei: Am saditu vie si am acceptatu se aduca struguri dar a produsu spini!

Sunt vre-o trei ani, cand in urmarea unui morbu a fost nevoitu se absenteze delá prelegeri. Atunci fii sei, pre cari i-a crescutu si i-a luminatu, au pretinsu fara sfiéla si rusine delá densulu se abdica delá postulu si salariulu invetiatorescu, si au intetit acést'a pana atunci, pana cand nenorocitulu disgustatu mai multu de necrutiarea indresnétia a poporului, decát indemnatu de slabitiunea corporala s'a resolvatu a cere delá locurile mai inalte scolare unu suplentu. Pana un'a alt'a inse, s'a ivitu o alta imprejurare. Comun'a trebuia in conformitate cu legile in vigóre se mai infintieze o clasa de nou. Intelliginti'a poporului s'a si adunatu indata, s'a sfatuitu in privintia acést'a, si a aflatu de bine, cá: da! se se infintieze mai o clasa si se mai vina unu alu doilea invetiatoriu in *Mercin'a*, inse numai asia, cá se se rupa o parte nu neinsemnata din salariulu invetiatoriului veteranu pre sém'a celui ce va se vina, de presinte venitu. S'a disu, si s'a facutu léf'a i-sa micsioratu, si jumetate din pamentulu scolariu, carele dupa dreptu si lege i-competé numai densului, s'a luat delá densulu si s'a esarendatu.

Se potu unele cá acestea? va intrebá onoratulu publicu cetitoriu. Da, éca s'a potutu. Si de unde

acésta? de acolo, că opiniunea publica a comunei este orbita de nepasarea, ingamfarea si stupiditatea unora popereni de acolo.

Dar unde a fostu inteliginti'a comunei? Cum de n'a incercatu dens'a se reduca pretensiunile esagerate ale poporului la adeverat'a loru valóre? Cum de n'a combatutu dens'a nemuliamirea lui négra? — Este o cestia inca nedeslegata acést'a.

Joane Baica,

investiatoriu
că fostu elevu la prelegerile scolare a
investiatoriului zelosu cu respata lui
descria.

Nr. 17.
ex 1880

Presidiulu Reuniunii investiatoriloru romani gr.-or.
din dieces'a Caransebesiului.

Multu Onorate Domnule Presiedinte alu Despartimentului N. N.

Reverendissimulu Domnu *Dr. Ilarionu Puscariu*, protosincelu archiepiscopescu si asesoru consistorialu din Sibiu, de curend in acestu anu, a edatu unu opu intitulatu: „*Principii din Pedagogia Generala*“, destinandu jumetate din venitul vendiarii acestui opu pentru reuniunile investiatoresci din metropoli'a romana gr.-or. a Ungariei si Transilvaniei. Opulu cuprinde in sine unu materialu completatu in forma sistematica si frumósá pe 144 de pagini, si afara de aceea este scrisu intr'unu limbagiu corectu, frumosu si fórte corespundietoriu si pentru investiatorii nostri poporali, cari astadi sunt accesibili si pentru lucruri mai subtile din sfer'a pedagogiei. Pretiulu unui esemplariu este numai 1 fl.

Unu esemplariu din acestu opu fórte instructivu, s'a trimisu subsemnatului presidiu din partea autorului, pre sém'a bibliotecii Reuniunii nóstre investiatoresci; prin scrisórea sa dto Sibiu 4/16 Ianuarin 1880 in care se accentuéza, că Reuniunea nóstra din dieces'a Caransebesiului, inca se póte bucurá de venitul destinatu din vinderea opului, si adeca: in aceea mesura, in care cartea a avutu trecere in sinulu Reuniunii; va se dica: pentru 100 esemplare, ce eventualminte s'aru prenumerá si platí de membrii Reuniunii nóstre, se trimite din partea autorului inca 50 esemplare in folosulu Reuniunii.

Dreptu aceea subsemnatulu presidiu cetindu cu deameruntulu si studiandu acestu opu, apoi apreciandu nobil'a intentiune a Dlui *Dr. Ilarionu Puscariu*, de a folosi prin laudatulu seu opu spiritualminte si materialminte pentru ridicarea investiamentului nostru poporalu la poporala nostru romanu, mai departe apreciandu mai pre sus de tóte valorosulu materialu si insemnatatea cartii din cestiu pentru scólele si mai alesu pentru investiatorii nostri, cari duc lipsa de atari opuri multu folositórie, si cari cá adeverati pioneri ai cresterii si culturai poporului nostru, nici cá potu, dar nici cá-i permisu a remané fara de unu astfelu de opu neincungiuratu de lipsa, prin acést'a si-implinesce o datorintia pré placuta, recomandandu cu tóta caldur'a spre prenumerare desu laudatulu opu, tuturoru investiatoriloru si scóleloru nóstre gr.-or. din dieces'a Caransebesiului pe calea despartimentelor Reuniunii, si adeca M. On. DTa cá presiedintele despartimentelui (Reuniunii) N. N. vei dispune si recomandá cu tóta caldur'a si zelulu barbatescu pe bas'a acestei ordinatiuni: prenumerarea titulatului opu in intregu despartimentulu M. On. DTale, cercuandu cól'a de prenumeratiune aci sub $\frac{1}{2}$ alaturata atât la investiatorii cari sunt membrii, cât si la acei'a,

cari nu sunt membrii Reuniunii nóstre. Cól'a de prenumeratiune dimpreuna cu banii adunati vei binevoi a-i strapune incóci celu multu pana 1/13 Aprile a. c. spre a poté acestu presidiu numai decát a aduce cartile si a le distribu prenumerantiloru.

Punendu-Ve la inima interesarea cu deadinsulu de acésta cauza importanta din punctu de vedere atât spiritualu cât si materialu pentru Reuniunea nóstra, suntemu

Bocsi'a-montana in 24 Fanru 1880.

Stefanu Antonescu m. p.
presiedintele Reuniunii.

Ioane Marcu m. p.
notariu.

D i v e r s e.

* **Gratiós'a si literat'a nóstra Suverana**, scriu diurnalele din Bucuresti a imbogatitu frumós'a colectiune a operiloru sale literare cu o nóua comedia in limb'a francesa „*Revenants et Revenus*“. Eri, Marti la 4 óre sér'a, A. S. R. a cetitu oper'a Sa interpretatoriloru alesi de A. S. si directorului comitetului Teatrului Nationalu. Impresiunea produsa prin cetirea acestei comedii a fostu din cele mai satisfacetóre, si dupa cât ni se spune, pies'a este fórte spirituala si subiectulu din celu mai originale.

* **In Franci'a a devenitu fórte acuta lupt'a** intre statu si bisericu. Presiedintele republicei la reporturile ministriloru de interne si de justitia a datu unu decretu, prin care pronuncia disolvarea congregatiuniloru iesutiloru din Franci'a in terminu de trei luni. Reporturile ministriloru esplica necesitatea, pentru carea guvernulu trebuie se risipésca pe iesuiti, contra caror'a s'a pronunciatu sentimentulu nationalu. Unu altu decretu invita congregatiunile neautorisate se supuna statutele loru sanctiunei statului, si se céra autorisatiunea de esistencia cá congregatiune.

* **Alteti'a Sa Imperiala si Regala** principele de coróná Rudolf a sositu, precum scriu foile in 1 aprilie la 7 óre diminéti'a in Prag'a. Pe peronulu garei, carea erá splendidu decorata cu stindarde austriace si belgiane a fost intempinatu de sieffi autoritatiloru si bineventatu de primariulu orasiului, in carea da espressionu bucuriei orasiului Praga semtita din incidentulu logodirei A. S. I. R. cu principes'a Stefani'a, si esprimandu speranti'a poporatiunii de a petrece si pe viitoriu in Praga. La acestu discursu a respunsu A. S. in limb'a germana si boema multiemindu pentru ovatiunile facute. Discursulu A. Sale a fost primitu cu mare entusiasmu. Orasiulu intregu erá decoratu.

* **Guvernulu regiu ungurescu** a elaboratu unu proiectu de lege referitoriu la scólele medie prin carele pretinde, cá scólele medie, gimnasiuale si scólele reale, sustienute de confessiuni se arete prealabilu regulementele referitórie la cualificatiunea profesoriloru, si la esamenele de cualificatiune, cá in chipulu acest'a ministrulu sê-se póta convinge, daca profesorii dela instituttele confessionali posedu aceeași cualificatiune cá si cei dela instituttele de statu. Totu prin acestu proiectu se opresce confessiuniloru a cere si a primi ajutórie dela state, domnitori séu guverne streine. Limb'a magiara sê-se propuna in scólele confessionali in atâtea óre, incât elevii se-si póta insusi cu succesu limb'a si literatur'a magiara. Planulu de investiamentu referitoriu la limb'a magiara sê-se prezenteze prealabilu guvernului.

† **Necrologu.** Veduv'a Juliana Sierbu nasc. Jorgoviciu, cu profunda durere aduce la cunoscintia, in numele ei, a noiei sale ved. Josefina Sierbu nascuta Bitto, a nepotelor: Eufrosina Sierbu, Saveta Sierbu marit. Nicora, a nepotului Alesandru Sierbu si a numerosilor consangeni, ca iubitul sociu respective socru, unchiu si consangenu *Sava Sierbu de Mezesiu* au reposatu in Domnulu la 1 Apriliu (20 Martie) 1880 in Aradu, in alu 82 anu alu etatii. Osemintele reposatului se voru asiediá la odihna eterna dupa ritulu orientalu, dela locuinti'a pamentésca (Piat'a Franciscana Nr. 2), la 3 Apriliu (22 Martie) la 4 óre dupa médiadi. Fie'i tierin'a usióra si memori'a binecuventata! Aradu la 1 Apriliu (20 Martie) 1880.

* **Academi'a romana de sciintie din Bucuresti** s'a deschisu in 18 Martie c. v. La apelulu nominalu au respunsu 20 de membri. Principele Joan Ghic'a deschidendu sesiunea, a constatatu numerulu completu alu membriloru. Cu acésta ocasiune a adusu la cunoscintia, ca A. S. R. Domnulu Romaniei ca protectoru si presiedinte si-a esprima parerea de reu, ca nu a pututu luá parte la deschidere, dar va participá la siedintiele urmatóre. Astfelu s'a amannatu deschiderea solemna pe joi'a trecuta.

* **Diariile catolice** din Franci'a anuncia, ca congregatiunile religióse neautorisate sunt hotarite a nu cere autorisati'a loru de esistencia, precum pretinde celu din urma decretu alu presiedintelui din motivu, ca ele credu ca nu e de trebuintia se se supuna acestei formalitati, ca se beneficieze de protecti'a ce o acorda legile tuturoru cetatieniloru francezi.

* **Vinerea mare** s'a serbatu anulu acest'a intr'unu modu, care sémana fórte multu a demonstratiune contra mesuriloru luate de guvernulu facia de congregatiunile iesutilor. Bisericile au fost fórte cercetate, ér damele tóte aparura in haine negre. Anulu acest'a este anulu primu, ca lumea a aparutu la acésta ocasiune in haine de doliu, si publiculu intregu sustienea, ca faptulu acest'a este unu protestu contra guvernului. In nici o restauratiune nu s'a vediutu in acésta di mancari de carne, ci numai bucate de postu.

* **Camer'a deputatiloru Ungariei** a tienutu Mercuri'a trecuta o siedintia in carea s'a publicatu legea pentru prelungirea administratiunei provisorie a comitatului Severinu. S'au substernutu apoi unele proiecte de lege din partea guvenului, si s'a cerutu unu creditu suplementariu de 15,000 fl. pentru acoperirea speselor cauzate de cursulu invetiatoriloru nemagiari.

* **Camer'a deputatiloru Romaniei** a votatu unu proiectu de lege, prin care sub numele de *comitii agricole* se dispune a se infintiá asociatiuni cu scopu de a lucrá pentru perfectiunea tuturoru ramuriloru agriculturii romane si amelioratiunea morala si materiala a tuturoru claseloru agricole. La inceputu se va infintiá unu comitetu agricolu in fiecare judetiu. Comitii agricole odata infintiate remanu institutiuni libere. Pentru viitoriu singur'a formalitate de indeplinitu pentru infintiarea unoru asemenea asociatiuni este aprobarea statutelor de catra ministeriu. Bugetulu comitiloru se va compune din cotisatiunile membriloru si din subventiunile, ce li se voru acordá de guvernulu. La fiecare trei ani se va tiené

in diferite orasie o intrunire generala a delegatiloru tuturor comitiloru agricole din tíera sub numele de *adunarea generala a comitiloru agricole din Romani'a*. Acele comitii agricole, cari se voru distinge prin activitate si servitie aduse agriculturii voru poté fi recunoscute prin decretu domnescu ca asiedieminte de utilitate publica.

* **Domnulu Petru Ilesiu** ingineriu, de nascere din Cebea, fostulu comitatu alu Zarandului, unulu din cei mai bravi si cei mai zelosi teneri romani, care inse in decursu de 3 ani n'a aflatu in patri'a sa terenu pentru a-si probá facultatile si desvoltá frumésele sale cunoscintie, — precum cu o legitima bucurie am aflatu este denumitu din partea guvernului Romaniei de ingineriu asistentu, si esmisu in Dobrogea la lucrari de siosele. D-sa este primitu in corpulu ingineriloru civili din Romania avend tóte siansele si avantajiele acestora. Gratulamu din totu sufletulu amicului nostru la acésta denumire si suntemu convinsi ca ori unde lu-va chiamá postulu seu lu-va indeplini facendu onóre confratiloru sei de dincoce de Carpati!

* **Invetiatorii primari** din Bucuresti au adresatu catra dlu presiedinte alu Camerei Romaniei o petitiune, in carea ceru ameliorarea stării loru materiale.

* **Dlu Titu Maiorescu** a tienutu in Iasi Duminec'a trecuta o prelegere publica in sal'a universitatii. De asta data a vorbitu despre desvoltarea pasiuniloru.

* **Foile din Budapest'a** discuta de câteva dile necesitatea de a se reconstitui de nouu partit'a liberala, prin fusiunea de nou a tuturoru partidelor, cari recunoscu pactulu dela 1867.

* **Tiarulu Alesandru** a gratulatu in diu'a de 22 Martiu unchiului seu imperatului Germaniei Wilhelm la diu'a nascerei a 83 dicendu intre altele: „Contezu mai multu ca ori candu pe amicitia Vóstra vechia si constanta, precum poteti Voi se contati pe a mea pentru sustienerea si consolidarea bunelor raporturi intre cele doué natiuni ale nóstre, cari sunt de acordu cu interesele loru comune.“ La acésta telegrama a respunsu Unchiulu dela Berlin: „Sentiemintele ce mi-le esprimați in numele Vostru si alu imparatesei mi-sunt o nóua dovada, a vechiei vóstre amicitii, carea e atât de necesaria pentru fericirea celor doué natiuni ale nóstre cât si pentru mantienerea pácii europene.“ Aceste telegrame se discuta si interpreteza cu mare focu in diaristica. Unii sustienu, ca prin ele se voru resuscitá legaturile vechi intre cele doué state, ér altii afirma, ca aceste felicitari nu voru avé nici o influentia asupra tiennei celor doué state cu atât mai vertos, ca omenii din giurulu tiarului nu representa ideile lui.

* **In Angli'a** suntu la ordinea dilei alegerile pentru parlamentu. Pana acum au castigatu liberalii 79 de locuri, ér partid'a guvernului, conservatorii, numai 53.

* **Unu munte de cereale.** Comerciantii americani de cereale se folosescu in locu de magazii, de asia numitii elevatori de cereale, niste zidiri spacióse de o inaltime mare, cari contienu 200,000 pana la 1,000,000 busiele (chile.) Interiorulu acestor zidiri e impartitu in magazii in forma de turnuri. Cerealele se introduc prin niste masinerii mecanice si se

scotu prin unu ventilu, ce se afla jcsu. Varsarea granelor, care in Europa se face totu cu man'a, acolo se face totu cu masini de totu ingeniöse. Unu astfelu de elevator, ziditu inainte cu câteva luni cu o intielă americana in Chicago, s'a daramatu zilele trecute, si contienutul lui ingropă sinele unei căi ferate. Pentru curătirea acestui munte de cereale sunt necesarie o multime de lucratori, si impiedecarea circulatiunei pe calea ferata a fost atât de complecta, încât administrati'a a trebuitu se se hotărăscă a construi, in jurulu acestei gramezi de grane, o linie laterala. Spesele posesoriloru elevatorului sunt enorme. Am puté zice pentru fiecare busielu (séu chila?) unu dolaru.

„Timpulu.“

* **Daraverile otelurilor din New-Yorc** se potu calculă aprocsimativ dupa urmatórele cifre privitórie la cele 15 oteluri principale de acolo, din 108 câte existe adi in numitulu orasiu. In aceste 15 oteluri petrece in fiecare anu o populatie flotanta de 1.500,000 pasageri, cheltuindu in acestu intervalu pentru adapostulu loru 70 miliöne franci. Aceste 15 oteluri consuma in fiecare septemana 27000 chilogramme de carne, 300,000 chilogr. pesce si 300,000 chilogramme stridii intr'unu anu. Apoi consuma pe fiecare anu câte 5 miliöne de oua, 525,000 chilogramme de paseri si de venatu, 10,000 butóie de faina, 20,000 butóie de cartofi, 75,000 chilogr. de cafea, 18,000 chilogramme de ceaiu, 350,000 chilogramme de zaharu, 1,500,000 chilogramme de lapte, 225,000 chilogramme de untu. Spalatoriile acestoru 15 oteluri spala in fiecare anu 19 miliöne bucati de rufe, ardiendu 60 miliöne picióre cubice (siese picióre facu unu stanginu) de gaz si 25 miliöne chilogramme de carbuni de pamentu, pe candu, pentru a respandí recórea consuma 12,000,000 chilogramme ghétia. Aceste 15 oteluri au 4662 odai, in cari potu fi adapostite 6000 pana la 6700 persóne; in terminu de mijlocu ele au 3925 pasageri pe diua, pentru a carora servire suntu ocupati 1479 de servitori si 1456 de servitóre, posedend si 390 de echipagiuri, cu cari se potu plimbá pasagerii, platindu o taxa órecare; cheltuél'a dilnica a unui pasageru intr'unulu din aceste oteluri este aprocsimativu de 50 franci.

„Resb.“

* **O scena intr'o menageria.** — Diariulu Echo d'Italia, care apare in New-York povestescce urmatórele: La Tovanda in Pennsylvania a fostu deunadi o trupa de circu, care avea cu sine o menageria. Dupa representantie, se oferi de mancare animaleloru feroci. Pentru acelu scopu se deosebira tóte acele animale, cari de ordinaru se aflau intr'un'a si aceeasi colivia; ceea ce se facu si cu doi lei si o tigróica, despartindu-i printr'unu grilaju de feru. Din intemplantu inse acestu grilaju fú ridicatu mai nainte de a fi ispravitu acele animale cu mancarea loru, căci leóic'a mai avea dinaintea sa o bucata de carne. Domolitorulu animaleloru Donald i-porunci se se retraga: leulu inse nu-lu ascultă. Dupa acést'a Donald se încercă se-i smulga acea bucata de carne cu o furca de feru; leulu inse se opuse scotiendu unu racnetu amenintiatoriu. Donald, spre marea mirare si spaima a tuturorur, sare intre animale in colivia; leulu se arunca asupra lui lu-lovesce in peptu, i smulge éراسi acea carne si-lu culca la pamentu. Unu ajutoriu alu menageriei se repede spre colivia, apuca pe Donald de picióre si-lu trage spre usia, pe cand leulu i-sfasiă pulp'a piciorului. Situati'a a fost ingreditória; mai multe dame au lesinatu, copii au inceputu a tipá, încât incurcatur'a nu se póte descrie. De odata se scóla

Donald cu ultim'a fortia a puteriloru sale, ficsand pe leu, si apropiandu-se de densulu i adresédia cu blandetie aceste cuvinte: „Ce faci tu, voiesci se omori pe celu mai bunu amicu alu teu?“ Se pare că salbategulu animalu ar fi intielesu aceste cuvinte, căci si-plecă capulu josu spre acea bucata de carne, si apoi se culcă cu cea mai mare supunere la piciórele lui Donald, lingandu-i manele.

„Resb.“

* **Ce viétia duce acuma bietulu Tiaru.** Cu privire la acést'a scrie unu corespondentu alu „Gazetei de Colonia“, care dice că e bine informatu: „Tóte incaperile, tóte unghiurile pana si coperisiulu, paretii si caminurile palatiului de érna din Petersburg, au fostu cercetate si s'a doveditu, că nu mai e temere de vr'unu nou atentatu, déca pazitorii si voru face datori'a si déca nu va reincepe vechiulu slendrianu, ceea ce usioru s'ar poté intemplantu. Imperatululu dórme in urm'a acést'a éراسi in palatu, ceea ce dela esplosiunea din urma nu s'a intemplantu, dar dórme in fiecare nópte in alta odaia. Viétia ce o duce Tiarulu acuma e vrednica de plansu, elu nu manca nici dintr'o bucata pana nu o gusta altulu inaintea lui, asia nu bé din vinu pana nu bé altulu, báile trebue se le cerceteze mediculu seu, si in fiecare séra inainte de a se culcă se revidéza mai antaiu cu deameruntulu odai'a de durmitu si tóte localitatile de deasupra si dedesuptu. E fórte nervosu, nu voiesce se mai auda de nimicu, chiar si paradele, cari i-faceau mai inainte bucuria, nu-i mai placu acuma. Neestradatarea lui Hartmann l'a superatu inca si mai multu si l'a inversiunatu in contra Republicei francesce, pe care niciodata n'a avuto la stomacu. — Sermanulu Tiaru!

Concursse.

Conform deliberatului V. Consistoriu de dtto 15 februaru 1880 Nro 338 B. — se scrie prin acést'a concursu pentru a II-a parochia devenita vacanta din comuna *Covasintu* — protopresb. Siriei — prin mórtea fostului parochu Demetriu Popa, cu terminu de alegere pe *Duminec'a Floriiloru*, adeca pe 13 Aprilie st. v. a. c. cand se va tiené si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acésta parochia suntu urmatóriele:

- 1) Un'a sessiune pamentu aratoriu — in a carei folosintia factica respectivulu preotu alegendu va deveni numai dupu solvirea datorieloru ce ingreunéza acést'a sessiune;
- 2) biru preotiescu dela 233 case câte un'a mesura de grâu;
- 3) Dela 133 case jeleresci câte 60 cr dela casa;
- 4) Venitele stolarie.

Fiindu parochi'a acést'a de clas'a a II-a, dela competinti se recere: calificatiunea prescisa pentru asemenea parochii.

Mai departe competentii au a se presentá pana la diu'a alegerei in órecare Dumineca séu serbatóre in biserica, pentru a-si aretá desteritatea in predica si cantari.

Recursele sunt a se subserne concerniutelui protopopu.

Comiteatulu parochialu.

Cu scirea si invóirea mea: **Georgiu Vasileviciu** m. p. protopopulu Siriei.

Ad Nr. 216 S.
ex 1879.

La instituttele diecesane gr.-or. de teologia si pedagogia din *Caransebesiu* sistemandu-se unu postu de profesura pentru agronomia cu salariu anualu de 600 fl. v. a. pentru ocuparea acestui postu se escrie prin acést'a concursu cu terminu pana la **13/25 Aprilie a. c.** adeca pana la dominec'a Floriiloru.

Competentii pentru acestu postu au se si-trimita la Consistoriulu diecesanu gr.-or. din Caransebesiu petitiile instruate cu urmatórele documente:

1. Atestatu de botezu;
2. Atestate scolastice despre studiele gimnasiale, reale séu din scólele cetatienescei;
3. Atestate despre studiele de agronomia;
4. Atestate despre eventual'a pracsă facuta pe terenulu agronomiei.

Caransebesiu in 2/14 Martiu 1880.

Episcopulu diecesanu
Ioanu Popasu m. p.

Prin decisulu Vener. Consistoriu eparchialu dto 24 Ianuaru a. c. Nr. 185 B. anulandu-se alegerea clericulu Dimitrie Pandoviciu de parochu la parochi'a de a III clasa din *Sintea*; pentru deplinirea aceleia, se deschide concursu de nou, cu terminu de alegere pe Duminec'a din **6 Aprilie st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: plata ficșă din spesele cultulu 130 fl. v. a. Un'a sessia de pamentu de cl. II, si incát preotulu nu ar avé vite, pentru rebonificarea pascutului 30 fl. v. a.

Voitorii de a dobandi acést'a parochia, recurselu loru adresate Comitétulu parochialu, si instruite conform prescrișeloru statutului oianicu, pana in 3 Aprilie st. v. a. c. voru avé a le subserne la protopopulu tractualu Petru Chirileșcu in Chitighazu (*Kétegyháza*).

Sintea la 1 Martie 1880.

Comitétulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Petru Chirileșcu** protopresbiseru.

Amesuratu dispusetiunei Venerabilulu consistoriu diecesanu din Aradu ddo 19 Nov. 1879 Nr. 2467 Plen. se deschide de nou concursu pentru vacantulu postu de protopresbiteru alu Aradulu, cu terminu pana la **1/13 Maiu 1880.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

I. Din protopresbiteratu:

- a) dela fiecare parochu, administratoru de parochia, si capelanu cu capelania sistemata — 124 litre grâu in natura;
- b) dela fiecare cununia din protopopiatu 2 fl;
- c) pausialu pentru cancelaria pana la 200 fl. pe langa socóta ascernanda sinodulu protopopescu.

II. Din parochia din Aradu:

Dóne parti de trei din tóte venitele unei parochii din Aradu, cari se cuprindu:

- a) un'a sessiune parochiala in natura;
- b) birulu preotiescu in bani 300 fl. v. a.;

e) dotatiune actuala dela orasiulu lib. reg. Aradu 285 fl. v. a.;

d) venitele stolari.

Er $\frac{1}{3}$ parte din tóte aceste venite parochiali e menita capelanulu alegandu pentru Aradu. —

Se recere dela recurenti ca se produca documinte autentice „cá pe langa sciintiele teologice posiedu si cele juridice, séu baremu filosofice, — si cá sunt binemeritati pe terenulu bisericescu, — conform §-lui 3 din regulamentul pentru deplinirea protopopiateloru“. —

Inse Protopopii cari voru poté documentá cu atestatu dela Venerabilulu Consistoriu, cá sunt alesi dela intrarea Stat. org. in viétia — de dupa regulamentul sinodulu Eparchialu din Aradu, din anulu 1873 — ca recurenti sunt scutiti dela a dovedi in scrisu recerintiele de mai susu. —

Recurselu — adresate comitetulu protopresviteralu alu Aradulu — sé se trimita pana la terminulu de mai sus comisariulu consistorialu Iosifu Belesiu protopresviteru in T. Varadia post'a ultima Soborsin.

Datu in Aradu la 12/24 Martie 1880.

pentru comitetulu protopresviteralu:

Iosifu Belesiu m. p.   **Ioanu Cióra m. p.**
comisariu consistorialu.   notariulu comitetulu.

Pentru deplinirea statiunei invetiatorescei la scól'a gr.-or. confes. din comn'a *Lazu* in inspectoratulu Ienopolei — Borosineu, se escrie concursu cu terminulu de alegere pe **6 Aprilie a. c. st. v.**

Salariulu este: in bani gata 105 fl. v. a., 6 cubule de grâu, 6 cubule cucuruзу, 8 jugere pamentu aratoriu, dela 110 de case cáte un'a itia de mazere, 10 orgii de lemne din care este a se incaldi si scól'a, cuartiru cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru.

Recurentii au se reproduca testimoniu de preparandia, de cualificatiune, si atestatu de moralitate.

Recurselu adresate comitetulu parochialu, celu multu pana la 1 Aprilie a. c. st. v. se voru trimita iuspectorelui scolaru Nicolau Beldea in Borosineu, care e si post'a ultima.

Recurentii au sé se presinte in un'a Dumineca, séu serbatóre la sant'a Biserica din Lazu, cá se-si arate desteritatea loru in cantarile bisericesce si tipicu. —

Lazu, 10 Martie 1880.

Comitétulu parochialu.

In contielegere cu mine **Nicolau Beldea** insp. scol.

Pentru deplinirea parochiei de clas'a III din *Lunc'a* protopresbiteratulu Beiusiulu — neputendu-se efectui alegerea in var'a trecuta pentru nescari nintielegeri ivite in comitetulu parochialu — prin acést'a se escrie concursu nou, cu terminu de alegere pe **1. Aprilie v. a. c.** pe langa conditiunile cuprinse in concursulu publicatu in acést'a fóia in Nrii 19, 20 si 21 din 1879.

Beiusiu in 28 Febr. 1880.

Vasilu Papp
protopresbiteru.

In contielegere cu Comitétulu parochialu.